

128 cit. zák. čl. XXII : 1886 odoprel schválenie usnesenia obecného zastupiteľstva stran mimoriadneho výdavku obcou zamyšľaného, čím zasiahnuť do samosprávy obecnej. Vo smysle posl. vety cit. § 126 proti odopreniu schválenia výdavku obcou, má iba táto sama právo sa odvolať, nie ale jednotlivá osoba, trebas by zásahom dohliadacej vrchnosti bola poškodená.

Kedže ale sťažka nie je povolaná k tomu, aby hájila domnelé porušenie samosprávy obecnej, nemôže dôsledkom toho nastupovať ani sťažnosťou k tomuto súdu lebo zásahom dohliadaceho úradu nebolo porušeno jej právo, leč právo obce.

I bola sťažnosť i po tejto stránke zamietnutá ako neprípustná (arg. § 2 zák. o ss).

Pokiaľ sťažnosť tvrdí, že zrušením usnesenia obecného zastupiteľstva bolo porušené právo sťažka — treba v prvej rade uvážiť, že z otazného usnesenia obecného zastupiteľstva, ktorým jej priznané byly isté hmotné výhody zo strany obce — mohla sťažka nadobudnúť práv iba v tom pádu, keď by dotyčné usnesenie bolo sa stalo pravoplatným. Vzhľadom k tomu však, že usneseniu obecného zastupiteľstva bolo k zakročeniu vedúceho notára obce schválenie odoprené — nestalo sa usnesenie ono pravoplatným — sťažka nenadobudnula z neho nižiadných práv, a je tedy tvrzenie sťažnosti, že zrušením usnesenia obecného zastupiteľstva bolo zasiahnuto do jejich subjektívnych práv, neopodstatnené.

I bola preto sťažnosť zamietnutá po tejto stránke ako neopodstatnená, aniž by nss mal príležitosť zaoberať sa ďalšími námietkami sťažnosti a menovite námietkou, či výživa sťažky napadnutým výrokom je ohrozená.

Č. 4169.

Domovské právo (Slovensko): I. Predpis § 2 zák. z 5. decembra 1896 č. 222 r. z. platí aj na Slovensku. — II. Dobu, ktorú vdova po čas trvaní manželstva ztrávil v obci pobytu manželova treba započítavať do desaťročnej lehoty dľa § 2 cit. zák.

(Nález zo dňa 29. novembra 1924 č. 20.996).

V e c: Mesto Rimavská Sobota proti župnému úradu vo Žvoleni stran domovského práva Rozalie F.

V ý r o k: S ť a ť n o s ť z a m i e t á s a a k o n e o p o d s t a t n e n á.

D ô v o d y: Župný úrad vo Zvolene rozhodnutím z 1. augusta 1923 vo sporu vzniklom medzi dvoma obcami ohľadne príslušnosti domovskej Rozalie F. rod. B. (§ 18 zák. čl. XXII : 1886) ustálil domovské právo tejto do Rimavskej Soboty, lebo úradne sa ustálilo, že od r. 1899 stále a dobrovoľne bydlí v Rim. Sobote a dľa zásadného stanoviska nss-u tá doba, ktorú manželka v stave manželskom pri boku manžela do zaniknutia manželstva strávi, za dobrovoľný a za taky pobyt sa považuje, ktorý sa pripočítava do desaťročnej lehoty v tom páde, jestli vdova samostatne a vnúteným prijatím chce si domovské právo nadobudnúť v tej obci, v ktorej sa do zaniknutia sňatku so svojim manželom zdržovala;

zároveň bola obec Rim. Sobota vyzvaná, aby predložila ex offio vystavený domovský list.

O sťažnosti, napadajúcej toto rozhodnutie, uvažoval nss takto:

Ako zo spisov administratívnych a súdu predostretých patrne, žije Rozalie F. od r. 1899 v Rim. Sobote, kam se vydala za Jana F.; manžel její zomrel v r. 1914, aniž si bol nadobudnul domovského práva v Rim. Sobote.

Okresný úrad v R. S. vo smysle §u 18 zák. čl. XXII : 1886 ustálil domovské právo Rozalie F. v Rim. Sobote v základe § 10 zák. čl. XXII : 1886 — k odvolaniu sťažujúceho si mesta bolo vydané výše uvedené rozhodnutie, ktoré sťažnosť napadá uplatňujúc, že v základe § 10 zák. čl. XXII : 1886 nenadobudnula Rozalie F. ani její manžel Jan F. domovského práva v obci, keďže neprispievali k ťarchom obce, ale nenadobudnula právo domovské ani Rozalie F. dľa § 2 nov. zák. č. 222 : 1896 nebo od r. 1914, kedy ovdovela, neuplynula do doby rozhodnutia obce ešte 10 ročná lehota pobytu vyžadovaného cit. §om 2.

Pokiaľ ide o sťažnosťou uplatňované námietky ohľadne § 10 zák. čl. XXII : 1886, sú námietky ony neprípustné, lebo nss prezkúmvá iba výrok poslednej adm. stolice a župný úrad neustálil domovskou príslušnosť Rozalie F. v základe cit. § 10.

Zbývá nss-u zaoberať sa iba jedinou námietkou sťažnosti, t. j. že doba v manželstve strávená nemá sa započítati vdove do desaťročného pobytu vyžadovaného §om 2 zák. č. 222/1896.

Dľa § 2 zák. z 5. decembra 1896 č. 222 r. z. — ktorý platí dľa § 13 úst. zák. z 9. aprila 1920 č. 236 Sb. aj na Slovensku — nemôže byť od obce pobytu odoprené prijatie do sväzku domovského tomu občanu štátnemu, ktorí po dosáženej svéprávnosti po desať rokov dobrovolne a nepretržite v obci sa zdržoval. Druhý odst. cit. § 2. stanoví, že keď dotyčná osoba počala sa zdržovati za okolností, ktoré vylučujú pobyt dobrovolný, desaťročná lehota počína bežať iba dňom, ktorého tieto okolnosti prestaly.

Sťažnosť priznáva, že nepretržitý desaťročný pobyt na strane Rozalie F. bol, ale uplatňuje iba námietku, opierajúcu sa o cit. 2. odst. § 2, že pobyt Rozalie F. do smrti manžela jejho, t. j. do r. 1914 nebol dobrovolný, keďže bývala s mužom spoločne a od smrti manžela ešte desaťročný pobyt do doby rozhodnutia, t. j. do r. 1923 nebol dovršený.

Nss nesdieli tento náhľad sťažnosti. Je pravda, že manželka je povinná sledovati manžela do miesta jeho pobytu a že toto je zároveň miestom pobytu manželky, pokiaľ trvá sväzok manželský. To znamená ale iba toľko, že manželka po čas trvania manželského sväzku nemôže samostatne nadobudnúť domovskú príslušnosť, neznamená však, že by pobyt jej v obci, kde býva manžel tejže, bol nedobrovolný vo smysle cit. 2. odst. § 2. Volba bydliska manželom je iba motivom pre rozhodnutie manželky, bývať v tejže obci a nemôže sa jej odoprieť, aby podmienky nabytia domovskej príslušnosti posúdené byly v základe osobných pomerov jejich. Keďže ale pobyt manželky v obci, kde bývala za trvania sväzku manželského s manželom, treba považovať za dobrovolný — je námietka sťažnosti, tvrdiaca opak, neopodstatnená a bola preto sťažnosť zamietnutá.